

[Camre]

overskriften »Grænser for ytringsfrihed« bl. a.:

» at der i store dele af centraladministrationen hersker en uskreven regel om, at i det omfang man blander sig i den offentlige debat, behandler man ikke emner, der berører ens eget arbejdsområde.«

Og lidt senere:

»Jeg vil medgive Baunsgaard, at denne uskrevne regel generelt fortolkes alt for snævert, således at vi nærmer os det, der normalt betegnes selvcensur. Men reglen har, i opblødt form, sin eksistensberettigelse.

En minister vil ikke kunne holde til i gentagne tilfælde at blive modsagt i massemedierne af sine egne embedsmænd. En minister vil i så tilfælde let kunne få en begrundet mistanke om, at embedsmændenes loyalitet lader en del tilbage at ønske, og han eller hun vil ved fremtidige stillingsbesættelser – især når det drejer sig om højere stillinger – søge at forhåndssikre en vis loyalitet. Noget sådant hedder også politiske udnævnelser og vil være i modstrid med dansk tradition på embedsmandsområdet. Er det, hvad Baunsgaard ønsker?»

Man kan formentlig sige, at vi bevæger os imellem to yderpunkter i opfattelsen af de offentligt ansattes funktion i et demokrati. På den ene side fremstiller man den offentligt ansatte som borgernes værn imod usaglige politiske afgørelser, den, som kan give informationer, som ellers ikke ville komme frem, fordi politikerne skulle ønske at skjule dem. På den anden side står opfattelsen af den offentligt ansatte som borgernes tjener, som må følge de beslutninger, som borgernes valgte talsmænd, politikerne, træffer – og jeg tror, jeg bruger begrebet »borgernes tjener« her i en noget anden betydning end den, hr. Bernhard Baunsgaard før brugte det i.

Jeg tror, at vi i praksis har en meget sund balance, som sikrer, både at alle relevante informationer kan nå frem til borgerne, og at det politiske demokrati kan fungere med sikkerhed for, at demokratiske beslutninger bliver respekteret.

Ligesom regeringen finder også den socialdemokratiske folketingsgruppe, at det vil være ønskeligt, at en mulig usikkerhed om omfanget af offentligt ansattes ytringsfrihed, så langt som det nu er gørligt, fjernes, og vi er derfor enige i det ønskelige i at lade profes-

sor Bent Christensen udarbejde et responsum om dette spørgsmål.

Thorndahl (FP):

Det hører til sjældenhederne, at der føres en debat her i tinget om vore fundamentale frihedsrettigheder, men det er jo nu engang disse frihedsrettigheder, det hele drejer sig om, og der er derfor grund til at takke det radikale venstre for at have taget initiativet til denne forespørgsel. ◦

Vor grundlov indeholder som bekendt bestemmelser om bl. a. religionsfrihed, politisk frihed, forsamlingsfrihed og ytringsfrihed. I grundlovens § 31, stk. 2, er bestemt:

»De nærmere regler for valgrettens udøvelse gives ved valgloven, der til sikring af en ligelig repræsentation af de forskellige anskuelser blandt vælgerne fastsætter valgmanen, herunder hvorvidt forholdstalsvalgmanen skal føres igennem i eller uden forbindelse med valg i enkeltmandskredse.«

Det centrale heri er bestemmelsen om, at der skal sikres en ligelig repræsentation af de forskellige anskuelser, og for at kunne tilvejebringe denne ligelige repræsentation er det selvsagt nødvendigt, at alle ytringer, der berører de spørgsmål, som vælgerne skal tage stilling til, er beskyttet, og det er sket gennem grundlovens § 77, der lyder således:

»Enhver er berettiget til på tryk, i skrift og tale at offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domstolene. Censur og andre forebyggende foranstaltninger kan ingen sinde på ny indføres.«

Skal vort demokrati være reelt, er det en helt afgørende forudsætning, at alle spørgsmål og problemer af offentlig karakter, som den enkelte vælger er berettiget og forpligtet til at tage stilling til, kan debatteres i fuld offentlighed af enhver.

Lovgivningen og den offentlige administration bliver år for år langt mere komplicerede og detaljerede og derfor mindre og mindre tilgængelige for den danske vælgerbefolkning.

I et demokrati har lovgivning og offentlig administration alene det formål at afspejle eller udtrykke vælgerbefolkningens ønsker og krav. Hvis ikke lovgivningen og administrationen gør det, har de efter min opfattelse i et demokrati slet ingen mening, når den offent-